

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj IV.

V sredo 28. Kozoperska 1846.

List 43.

Nemilost ptičjiga lova.

Ptica mlada je živela
V klétici vsa žalostna,
Britkoglasne pésmi péla,
Kér svobodna ni bila.

Priletí k nji druga ptica
In popraša jo takó:
»Kako poješ ti sestrica,
De razumim te teškó?«

»Moje petje je drugače,
Bolj prijetno se glasi;
Moje pétje je domače,
Tvoje pétje tako ni!« —

»Tud' sim tako prepevala, —
Vjéta zdihne — nekadaj,
Ko vesela sim letála,
Po svobóde zlatim raj!«

»Pa sim mogla zatajiti
Pésmi svoje materé,
Drugih mnogo se učiti,
Ktere pét' me gróza jé.«

»Nóč in dan m' v ušésa cvili
Nekaj, k' človek sam ne zná,
Ki takó me péti sili,
K' mi tó tesno jéčo dá.«

»De b' iz jéče ne zletéla,
Mislim, človek se bojí;
Kratke mi peróte déla —
Ali to nemílo ní?«

»Bés sladkósti préd me tlačí,
Človek bédast, ki ne vé,
De v svobódi moj' domáči
Te sladkósti so grenjké!«
Malavašič.

Kratek poduk, kako senožeti ali travnike močiti ali polivati.

Voda je travnikom to, kar je starimu človeku kozarček dobriga vina.

Ne hitro ne živo ne raste trava brez gnojnine. Gnojnina pa le takrat senožetam tekne, kadar jo zamorejo travne koreninice na vodi povžiti. Po vodi pride redivna moč do korenin, ktera jim rast pozéne in pomnoži. Voda zaduši tudi mahovje in druge slabe zeliša; prežéne kerta, červa in miši. Voda tedaj zboljša senožeti.

Kako pa to voda stori?

Kér voda gnojnino razmoči in jo na tanjko razpusti, gnojí koreninice, ktere od razpušene gnojnine živijo in se po nji redijo; tako poganja voda rast trave in jo povišuje. Voda razmoči mnoge živinske, rastlinske in podzemljiske gnojnine; namočene se na tanjko razpusté in se med seboj pomešajo. Take razpušene in pomešane gnojnine vidimo na mótnih vodah; če voda počasi

teče, se gnojna goša vléze v tla okoli travnih korenin, in jih redi.

Kadaj pa je práv, senožeti močiti?

Sosébnó spomladi in jeseni je koristno na senožeti mótné vode napeljevati in spušati; te koristi se lahko sleherni óčitno prepriča: naj le pogleda travo na senožeti, ki ni bila močena, nasproti pa travo na polivani senožeti; vidil bo velik razloček! De bo pa polivanje ali močenje senožet in travnikov kmetovavcu dobiček prineslo, si mora on tudi nekaj prizadevati, nekoliko dela in pripravljanja se ne bati.

Vsaka senožet ali travnik, kteriga hočeš polivati, mora biti na ravnost poravnán, de voda ne zastaja, ampak toliko se odcéja in po celi senožeti se izliva, de gnojno gošo po travi popúšati zamore. Če je lega senožet toliko nagnjena, de po njih napeljana voda se enakšino razliva, je pa še boljši.

Če ima vlastnik kaki potok zraven svojih senožet, je lahko delo, vodo na nje napeljevati. Kjer pa tekoče vode ni, se da včasí na spomlad ali na jesen deževnica iz višjiga polja, ali spod hribov v jame loviti in po nižjih senožetih spušati; včasih se tudi dajo kaki solzaji iz zemlje skup vloviti in po storjenih majhnih vodotokih po senožetih razpeljavati. Dobro tudi gnojí potočnica, ki skozi velike vasí ali od vdelaniga polja pertéče.

Pozimi, pa tudi o veliki vročini rast oterpne, zavoljo tega se mora zastran polivanja na vreme gledati. Polivati se mora zgodaj spomladi, ko je še malo toplote, v zemlji pa še nekoliko zmerzljine; voda potegne zmerzljino iz zemlje, in jo oživi za rast; zató se pa tudi močene senožeti 3 — 4 tedne poprej kosijo, kot nemočene. Če je mesca Sušca in Maliga travna vreme suhotno, namakvaj nekterokrat ponoči; ob ojstri burji in séverji močiti ni pridno. Dobro služi senožeti močiti v začetku Maliga travna in proti koncu Velkiga travna. Če o Malim- in Velkim travni še slana pada, spusti vodo na senožet za jutra pred sončnim izhodam ali